

Käytöstä poistuneiden turvetuotantoalueiden jatkokäyttö ei ole suoraviivaista

17.9.2026

Käytöstä poistuneiden turvetuotantoalueiden jatkokäyttö keskusteluttaa. Yleisradion uutisissa tuotiin 2.9.2026 esille suonpohjien ennallistamista kosteikoiksi (Yle, 2026). Samassa uutisessa metsitys nähtiin osaksi tehometsätaloutta. Petteri Orpon (kok) hallituksen sekä maa- ja metsätalousministeriön esille ottama metsitystuki oli osin Yleisradion uutisoinnin taustalla. On selvää, että budjettikeskusteluissa esille olleelle metsitystuelle on ottajia yhteiskunnan eri sektoreilla.

Mediassa vellovasta keskustelusta on jäänyt kuitenkin puuttumaan se näkemys, että turvetuotantoalueiden luontaisen vaihtelun vuoksi yksi jälkikäyttömuoto sopii harvoin koko alueelle. Tämä koskee myös rakennettuja kosteikkoja. Ympäristötekijöitä vastaan ei kannata taistella turhaan, mikäli metsitystä tai ennallistamista ei voida toteuttaa kustannustehokkaasti. Tässä artikkelissa käymmekin läpi erilaisten jatkokäyttömuotojen edellytyksiä.

Turvetuotantoalueet tehtiin paksuturpeisille soille

Aikanaan turvetuotantoalue on yleensä tehty paksuturpeisesta ja heikkopuustoisesta mäntyä ja ehkä vähän hieskoivuakin kasvavasta rämeestä / rämeen ja nevan rajapinnasta (ks. Lauhanen ym., 2025). Toisin sanoen turvetuotantoalue ei ole ollut avovesiekosysteemi. Turvetuotannolla ei myöskään ole hävitetty korpisoita, sillä

ne ovat ohutturpeisina turvetuotantoon sopimattomia.

Huolella tehty turvetuotantoalueen metsitys tuo maanomistajalle ja alueille lisää rahaa, lisää hiilensidontaa ja on nopea vaihtoehto kohti alkuperäistä puustoista suoluontoa (Lauhanen ym., 2025). Allikkoon ei puuntaimia kannata istuttaa, vaan allikot kannattaa jättää luontaisiksi kosteikoksi.

Mikäli suonpohjasta tehdään rakennettu kosteikko, siitä syntyy yleensä tulvalammikko, joka voi pusikoitua umpeen vuosikymmenien kuluessa. Se ei muistuta alkuperäistä suotyyppiä vielä pitkään aikaan. Toisaalta suonpohjan ennallistaminen takaisin rahkasammalta tuottavaksi suoksi on usein kallista ja siinä hyödynnetään siirtoistutettua sammalkasvustoa. Vaikka sekä rakennettuja kosteikkoja että rahkasammaleen siirtoistutuksia voidaan kutsua ennallistamiseksi, niistä syntyvät lopputulokset voivat poiketa paljonkin toisistaan. Molemmissa voidaan kuitenkin palauttaa suon toiminnallisuus eli käynnistää turpeen uudelleenmuodostumisprosessi vedenpintaa nostamalla. Käsite-erojen takia suonpohjien ennallistaminen onkin usein hieman harhaanjohtava käsite.

Kosteikoilla omat etunsa

Kosteikot vähentävät entisten turvetuotantoalueiden hiilidioksidipäästöjä ja edistävät luonnon monimuotoisuutta. Lisäksi kosteikot voivat edistää luonto- ja metsästysmatkailua.

Kosteikolla tai muulla vesistöjärjestelyllä ei saa aiheuttaa haittaa rajanaapureille. Isommat operaatiot vaativat asianmukaiset luvat. Lisäksi kosteikon teko maksaa ja keskeinen kysymys on, millainen kosteikko on 30 vuoden kuluttua ilman aktiivisia hoitotoimia? Tällä hetkellä maanomistajille ei makseta korvauksia kosteikoiden rakentamisesta (Yle, 2026).

Keskeinen kysymys on myös se, paljonko kosteikosta maanomistaja saa lisää rahaa pitkällä aikavälillä? (ks. Lauhanen & Laasasenaho, 2026). Keskeinen ongelma voi tulla siitä, että maanomistajat joutuvat kantamaan liikaa yhteiskunnallista vastuuta ilmastotoimista eivätkä he saa riittävää rahallista korvausta maan tuottavuuden menetyksestä.

Uusiutuva energia

Koska turvetuotantoalueilla on kantavat tiet ja vesiensuojelujärjestelmät, on maanomistajille vuokratuloja tuova aurinko- ja tuulivoimatuotanto nekin hyviä vaihtoehtoja. Tästä on saatu viitteitä SEAMKissa laadittujen kannattavuuslaskelmien perusteella (Lauhanen & Laasasenaho, 2026). Uusiutuvan energiantuotanto vaatii kuitenkin sähkönsiirtolinjat. Uusiutuvan energian kohteilla voidaan pohjaveden pinnan säätelyllä vähentää jäännösturpeen hajoamisen hiilidioksidipäästöjä.

Jokainen turvetuotantoalue on ainutkertainen

On tärkeää arvioida käytöstä poistuneiden turvetuotantoalueiden erilaisia jatkokäyttömuotoa monitavoitteisesti ekologinen, teknologinen, taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys huomioon ottaen. Lisäksi samalla parin

sadan hehtaarin turvenevalle voi sopia metsitystä, kosteikkoja, peltokasvituotantoa ja riistapeltoja tai jopa kala-altaita.

Mediakeskusteluissa on tärkeää huomioida, että nykysääntelyssä lopulta maanomistaja päättää, mitä omistamallaan maalla tekee. Toisen nevaa ei voi ennallistaa ilman lupaa, eikä ilman rahaa.

Artikkeli on kirjoitettu Euroopan unionin osarahoittamassa Turvetuotantoalueiden palauttaminen suometsiksi (TUPSU)-hankkeessa.

Risto Lauhanen
Erityisasiantuntija TKI
SEAMK **Kari Laasasenaho**
Erityisasiantuntija TKI
SEAMK

Lähteet

Lauhanen R. & Laasasenaho K. (22.6.2026). Esimerkkilaskelmia käytöstä poistuneiden turvetuotantoalueiden jatkokäyttömuotojen kannattavuudesta. *@SEAMK-verkkolehti.* https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/verkkolehti/esimerkkilaskelmia-kaytosta-poistuneiden-turvetuotantoalueiden-jatkokayttomuotojen-kannattavuudesta/

Lauhanen R., Laasasenaho K., Aro L., Ojanen P., Minkkinen K., Jokelainen L. M., Liutu O. V., & Lohila A. K. (2025). Metsityksen taloudellinen kannattavuus paksuturpeisilla suonpohjilla. *Suo, 76*(1–2), 21–34.

Yle. (2.9.2026). Hallitus ehdottaa uutta tukea: muuttaisi suot metsiksi. https://yle.fi/a/74-20243290